

Bərabər çıxış imkanı üzrə hesablamanın əsas nəticələri: hesablama, təhlil, şərh

**Azərbaycanda Su və Sağlamlıq
Protokolu, su və sanitariyaya bərabər
çixiş imkanı üzrə məsləhətləşmə görüşü**

Bakı, 5 iyul 2018-ci il

*Qurbanova Günel- "Ətraf Mühit üzrə Milli Monitoring
Departamenti "*

Bərabər çıxış imkanı nədir?

- * *İçməli suya və sanitar xidmətlərə çıxış imkanı İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Paktın 11-ci maddəsində təsbit edilmiş tələblərə cavab verən yaşayış səviyyəsinə olan hüququn bir hissəsi kimi insanların əsas hüququdur.*
- * *Bu hüquq Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnsan Hüquqları Şurası tərəfindən tanınmışdır.*
- * *Dövlətlər hamı üçün su və sanitar xidmətlərə çıxış imkanını təmin etmək və bu hüququn tam şəkildə realizəsi üçün tədbirlər görmək kimi hüquqi öhdəlik daşıyırlar.*
- * *Bu öhdəliyə riayət etmək üçün, onlar bütün əhali üçün su və sanitar xidmətlərə çıxış imkanının bərabər olmasını təmin etməlidirlər.*

Qiymətləndirmə Vərəqəsinin mahiyəti

Qiymətləndirmə vərəqəsi:

* Ölkədə ilkin səviyyəni müəyyənləşdirməkdə, görülməli sonrakı tədbirləri müzakirə etməkdə və özünüqiymətləndirmə prosesi vasitəsilə irəliləyişi dəyərləndirməkdə hökumətlərə və digər maraqlı tərəflərə kömək edə bilən analitik bir sənəddir.

* Nəticələri vəziyyətlə əlaqələndirmək və təmiz içməli suya və sanitar xidmətlərə çıxış imkanının səviyyəsini izah etmək üçün kəmiyyətlə bağlı informasiyanı da tələb edir.

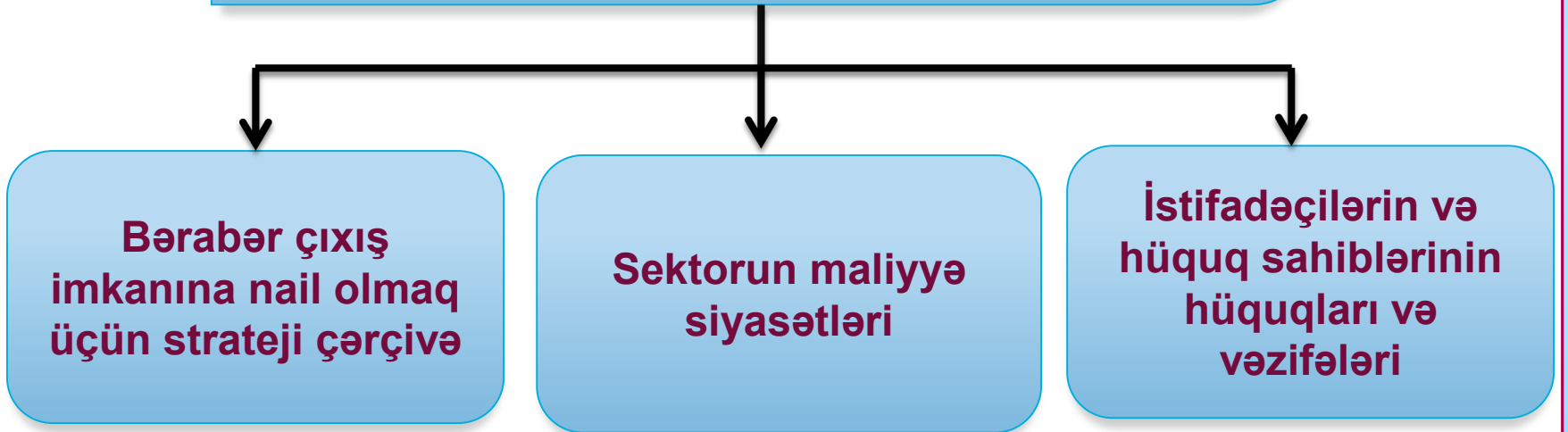
* Su və sağlamlıq haqqında Protokola əsasən, rəsmi hesabat vermənin bir hissəsi olmasa da, Protokola qoşulan tərəflər, su və sanitar xidmətlərə çıxış imkanında bərabərliyə dair ilkin təhlil aparmaq, bununla bağlı prioritetləri müəyyənləşdirmək, hədəfləri təyin etmək, müəyyənləşdirilmiş boşluqları aradan qaldırmaq və irəliləyişi qiymətləndirmək üçün ondan istifadə olunur.

* Əsas məqsəd- müxtəlif vaxtlarda, bərabərlik baxımından, su və sanitar xidmətlərə çıxış imkanının vəziyyətinə dair tam mənzərəni müəyyən edə bilən bəzi məsələlərə və göstəricilərə yönəlir.

Qiymətləndirmə Vərəqəsinin vurğulanan sahələri

- * *Təmiz içməli suya və sanitar xidmətlərə bərabər çıxış imkanı üçün idarəçilik çərçivələri;*
- * *Coğrafi fərqlərin azaldılması;*
- * *Zəif və təcrid olunmuş qruplar üçün çıxış imkanının təmin olunması;*
- * *Su və sanitar xidmətləri hamı üçün əlçatan səviyyədə saxlama.*

**Təmiz içməli suya və sanitar xidmətlərə
bərabər çıxış imkanı üçün idarəçilik
çərçivələri**

Coğrafi fərqlərin azaldılması

Coğrafi ərazilər arasında çıxış imkanındakı fərqləri azaltmaq üçün dövlət siyasətləri

Kənar dəstəyin coğrafi bölgüsü

Coğrafi ərazilər arasında qiymətdəki fərqləri azaltmaq üçün dövlət siyasətləri

Zəif və təcrid olunmuş qruplar üçün çıxış imkanının təmin olunması

Zəif və təcrid olunmuş qrupların ehtiyaclarını təmin etmək üçün dövlət siyasətləri	Yüksək
<i>Xüsusi fiziki ehtiyacları olan şəxslər</i>	Yüksək
<i>Səhiyyə müəssisələrinin istifadəçiləri</i>	Yüksək
<i>Təhsil müəssisələrinin istifadəçiləri</i>	Orta
<i>Qocalar evlərinin istifadəçiləri</i>	Yüksək
<i>Məhbuslar</i>	Yüksək
<i>Qaçqın düşərgələrində və mərkəzlərində yaşayan qaçqınlar</i>	Yüksək
<i>Evsiz insanlar</i>	Yüksək
<i>Səyahətçilər və köçəri icmalar</i>	Yüksək
<i>Su və sanitariya xidmətlər olmayan evlərdə yaşayan şəxslər</i>	Yüksək
<i>İş yerlərində təmiz içməli suya və sanitariya xidmətlərə çıxış imkanı olmayan şəxslər</i>	Yüksək

Su və sanitariya xidmətləri hamı üçün əlçatan səviyyədə saxlama

**Əlçatanlıq təmin
etmək üçün dövlət
siyasətləri**

Tarif tədbirləri

**Sosial müdafiə
tədbirləri**

Hesablama və təhlilin metodologiyası

- * Geniş əhatə dairəsi olan mövzuları bölmələrə ayrılır. Hər tematik bölmə daha sonra bərabər çıxış imkanını yaxşılaşdırmaq üçün görülən tədbirlərə diqqət yetirilən Fəaliyyət Sahələrinə bölünür.
- * Hər bir suala bir cavab tələb olunur. (Dörd mümkün cavab vardır: Yox / Məhdud dərəcədə / Xeyli dərəcədə / Bəli). Hər bir mümkün cavabın necə şərh edilməsinə dair istiqamət verilir. Bütün cavabları “Məhdud dərəcədə” və “Xeyli dərəcədə” kateqoriyaları altında qruplaşdırılmasına yol verməmək üçün respondentlər cavabları dörd mümkün qiymətlə cavablandırılması tələb olunur.
- * Hər bir cavab əsaslandırılmalıdır. Bunu etmək üçün respondentlər hüquqi sənədlərdən, təlimatlardan, təhlil hesabatlarından, icmallardan və ya oxşar mənbələrdən əldə edilmiş kəmiyyət və ya keyfiyyətlə bağlı məlumatdan istifadə edə bilərlər. Respondentlər cavabları yazarkən ehtiyac duyulduğu qədər çox sahədən istifadə etməyə çağırılır.
- * Hər bir Fəaliyyət Sahəsi üçün ümumi qiymət hesablanmalıdır. Bu qiymət hər bir sual üzrə qiyməti, habelə hər bir Fəaliyyət Sahəsi altında sualların sayı nəzərə alınmaqla hesablanmalıdır. Ümumi qiyməti hesablayarkən yalnız yüksək və ya orta etibarlılıq dərəcəsi olan cavablar nəzərə alınmalıdır.
- * Ümumi qiymət icmal vərəqdə hazırlanmalıdır.

Qiymətləndirmə Vərəqəsinin bərabər çıxış imkanında rolu

- * *Maraqlı tərəflər arasında müzakirələrdə dəlillərə-əsaslanan və strukturlaşdırılmış yanaşmanın tətbiqinə kömək edə bilər;*
- * *Obyektiv müzakirəyə imkan yarada bilən “yüksək həll yolunun” işlənilib hazırlanması ilə vəziyyətin təhlil edilməsi;*
- * *Mövcud siyasətlərin və cari tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi və normativ aktlar və reallıqlar arasında boşluqları göstərmə;*
- * *Müzakirələrin əhatə dairəsini genişləndirməyə və informasiyanın mövcudluğunu və etibarlılığını artırmaq tələbini aydınlaşdırmağa kömək edə bilər;*
- * *Qiymətləndirmə vərəqi əsasında tərtib edilən icmal, gələcək fəaliyyət və informasiya bazasını təkmilləşdirmək baxımından prioritetləri müəyyənləşdirməyə kömək edə bilər.*

**Diqqətinizə
görə təşəkkür
edirəm.**